

**STÁTNÍ ZEMĚDĚLSKÁ
A POTRAVINÁŘSKÁ INSPEKCE**

Prodej alkoholických nápojů prostřednictvím internetu

Březen 2021

Alkoholické nápoje jsou potraviny, a tudíž se na ně vztahují obecné požadavky, jako na ostatní potraviny s tím, že pro lihoviny jsou stanoveny i některé požadavky zvláštní. Obecné požadavky a povinnosti týkající se internetového prodeje najdete v příručce SZPI Internetový prodej potravin - Základní požadavky na provozovatele potravinářského podniku, která je dostupná na webu SZPI www.szpi.gov.cz v rubrice Podnikatelé – Internetový prodej.

Cílem tohoto materiálu je shrnout právní předpisy a vysvětlit zjednodušenou a srozumitelnou formu speciální požadavky a zvláštnosti týkající se alkoholických nápojů.

Jedná o stávající názor SZPI, který má za cíl přispět správnému fungování internetového prodeje lihovin, ale nemá za cíl obsáhnout všechny povinnosti provozovatelů potravinářských podniků.

Obsah

- **Právní předpisy týkající se alkoholických nápojů**
- **Rozlišování a druhy alkoholických nápojů**
- **Speciální povinnosti a požadavky týkající se alkoholických nápojů obecně, včetně lihovin**
 - o **ZÁKAZ PRODEJE ALKOHOLU OSOBÁM MLADŠÍM 18 LET**
 - o **SPECIFIKA OZNAČOVÁNÍ ALKOHOLICKÝCH NÁPOJŮ**
 - *Zdravotní a výživová tvrzení*
 - *Obsah alkoholu*
 - *Uvádění složení a výživových hodnot*
- **Speciální povinnosti a požadavky týkající se lihovin**
 - o **KONCESE**
 - o **OCHRANA NÁZVŮ LIHOVIN A ZEMĚPISNÝCH OZNAČENÍ LIHOVIN**
 - *Ochrana názvů kategorií lihovin*
 - *Ochrana zeměpisných označení lihovin*
 - *Popis obchodní úprava a označení*
 - *Míchané lihoviny a názvy kategorií lihovin nebo zeměpisná označení lihovin*
 - *Používání složených výrazů a narážek s názvy kategorií lihovin nebo zeměpisnými označeními lihovin*
 - *Nealkoholické lihoviny, lihoviny bez alkoholu, nealkoholické destiláty, zero destiláty, alkohol free lihoviny atp.*
 - *Složené výrazy*
 - *Narážky*
 - o **DŮLEŽITÉ POVINNOSTI ZE ZÁKONA O POVINNÉM ZNAČENÍ LIHU, tj. zákona č. 307/2013 Sb. (značení kolky, povinnosti při nákupu a prodeji lihu aj. povinnosti)**

Právní předpisy týkající se alkoholických nápojů

Právní předpisy ČR

- **Zákon č. 110/1997 Sb.**, o potravinách a tabákových výrobcích a o změně a doplnění některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon č. 110/1997 Sb.“);
- **Vyhláška č. 248/2018 Sb.**, o požadavcích na nápoje, kvasný ocet a droždí;
- **Vyhláška č. 335/1997 Sb.**, o potravinách a tabákových výrobcích a o změně a doplnění některých souvisejících zákonů, pro nealkoholické nápoje a koncentráty k přípravě nealkoholických nápojů, ovocná vína, ostatní vína a medovinu, pivo, konzumní líh, lihoviny a ostatní alkoholické nápoje výjimkou tuzemáku, kvasný ocet a droždí;
 - *Vyhláška č. 335/1997 Sb. byla nahrazena vyhláškou č. 248/2018 Sb. Bylo možné podle ní vyrábět, označovat a uvádět alkoholické nápoje do 1. prosince 2019. Alkoholické nápoje uvedené na trh nebo označená v souladu s vyhláškou č. 335/1997 Sb. s výjimkou tuzemáku mohou být prodávány do vyprodání zásob.*
- **Zákon č. 353/2003 Sb.**, o spotřebních daních, ve znění pozdějších předpisů;
- **Zákon č. 61/1997 Sb.**, o lihu a o změně a doplnění zákona č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání (živnostenský zákon), ve znění pozdějších předpisů, a zákona České národní rady č. 587/1992 Sb., o spotřebních daních, ve znění pozdějších předpisů;
- **Zákon č. 307/2013 Sb.**, o povinném značení lihu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o povinném značení lihu“);
- **Vyhláška č. 334/2013 Sb.**, k provedení některých ustanovení zákona o povinném značení lihu;
- **Zákon č. 455/1991 Sb.**, o živnostenském podnikání, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „živnostenský zákon“);
- **Vyhláška č. 417/2016 Sb.**, o některých způsobech označování potravin;
- **Zákon č. 65/2017 Sb.**, o ochraně zdraví před škodlivými účinky návykových látek (dále jen „zákon č. 65/2017 Sb.“);

Právní předpisy EU

Jakost a označování lihovin

- **Nařízení (ES) č. 110/2008** o definici, popisu, obchodní úpravě, označování a ochraně zeměpisných označení lihovin a o zrušení nařízení Rady (EHS) č. 1576/89, v platném znění, (dále jen „nařízení (ES) č. 110/2008“ nebo „nařízení o lihovinách“);
- **Nařízení (EU) 2019/787** o definici, popisu, obchodní úpravě a označování lihovin, používání názvů lihovin v obchodní úpravě a při označování jiných potravin, ochraně zeměpisných označení lihovin, používání lihu a destilátů zemědělského původu při výrobě alkoholických nápojů a o zrušení nařízení (ES) č. 110/2008, v platném znění (dále jen „nařízení (EU) 2019/787“ nebo „nové nařízení na lihoviny“);

- *Použije se ode dne 25. května 2021 (některá ustanovení již od 8. června 2019 viz čl. 51 tohoto nařízení), je to nařízení, které nahradí nařízení (ES) č. 110/2008;*
- *Dle přechodných ustanovení obsažených v čl. 50 tohoto nařízení mimo jiné platí, že:*
- *1. lihoviny, které nesplňují požadavky tohoto nařízení, ale které splňují požadavky nařízení (ES) č. 110/2008 a byly vyrobeny před 25. květnem 2021, mohou být i nadále uváděny na trh až do vyčerpání zásob;*
- *2. bez ohledu na odstavec 1 tohoto článku mohou být lihoviny, jejichž popis, obchodní úprava nebo označení nejsou v souladu s články 21 a 36 tohoto nařízení, ale jsou v souladu s články 16 a 23 nařízení (ES) č. 110/2008 a byly označeny před 8. červnem 2019, i nadále uváděny na trh až do vyčerpání zásob.*

- **Prováděcí nařízení Komise (EU) č. 716/2013**, kterým se stanoví prováděcí pravidla k nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 110/2008 o definici, popisu, obchodní úpravě, označování a ochraně zeměpisných označení lihovin, v platném znění;

Hygiena, aditivní látky, aroma a kontaminanty

- **Nařízení (ES) č. 852/2004** o hygieně potravin, v platném znění;

- **Nařízení (ES) č. 1333/2008** o potravinářských přídatných látkách, v platném znění;

- **Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1334/2008** o aromatech a některých složkách potravin s aromatickými vlastnostmi pro použití v potravinách nebo na jejich povrchu a o změně nařízení Rady (EHS) č. 1601/91, nařízení (ES) č. 2232/96 a č. 110/2008 a směrnice 2000/13/ES, v platném znění;

- **Nařízení Komise (ES) č. 1881/2006** kterým se stanoví maximální limity některých kontaminujících látek v potravinách, v platném znění;

- **Doporučení Komise (EU) č. 2016/22** o prevenci a snížení kontaminace lihovin z peckovin a lihovin z výlisků peckovin ethylkarbamátem a o zrušení doporučení 2010/133/EU;

Označování - Obecné

- **Nařízení (EU) č. 1169/2011** o poskytování informací o potravinách spotřebitelům, v platném znění;

- **Nařízení (ES) č. 1924/2006** o výživových a zdravotních tvrzeních při označování potravin, v platném znění;

Rozlišování a druhy alkoholických nápojů

U alkoholických nápojů je potřeba rozlišovat alkoholické nápoje jiné než lihoviny a lihoviny. Jedním z rozlišovacích znaků je obsah alkoholu. Nápoje nad 0,5% do méně než 15% obj. alkoholu se považují za alkoholické nápoje jiné než lihoviny a alkoholické nápoje od 15% obj. alkoholu se považují za lihoviny. Výjimku tvoří některé speciální produkty, jako je např. alkoholizované víno nebo medovina nebo meziproducty, které mohou mít obsah alkoholu vyšší než 15%, ale nejsou lihovinou nebo naopak vaječný likér (advocaat nebo avocat nebo advokat), který může mít i 14% alkoholu, ale přesto je lihovinou. Nápoje s obsahem alkoholu nejvýše 0,5% obj. se v České republice považují za nealkoholické nápoje. Jedná se ale o neharmonizovanou sféru a v jiném členském státě mohou být považovány za nápoje alkoholické.

Dalším důležitým rozlišovacím znakem je zařazení dle kódů kombinované nomenklatury. Lih a lihoviny spadají pod kódy KN 2207 a 2208. Za lih nebo lihoviny se nepovažují nápoje zařazené pod kódy KN 2203, 2204, 2205, 2206.

Rozlišování výše uvedených druhů je důležité, neboť pro lihoviny platí přísnější požadavky.

Alkoholické nápoje jiné než lihoviny

Mezi alkoholické nápoje jiné než lihoviny patří pivo a nápoje na bázi piva, ovocná vína, ostatní vína, cidr, perry a medovina, vína, burčák a částečně zkvašený hroznový mošt a ostatní alkoholické nápoje (tj. nápoje obsahující více než 1,2 % objemových a méně než 15 % objemových etanolu, kromě vaječného likéru podle nařízení o lihovinách, piva, nápojů na bázi piva, ovocného vína, ostatního vína, cidru, perry, medoviny, dezertní medoviny, rýžového vína (saké), vína, burčáku a částečně zkvašeného hroznového moštu).

Lihoviny

Lihoviny definuje článek 2 nařízení (ES) č. 110/2008. „Lihovinou“ se rozumí alkoholický nápoj určený k lidské spotřebě, mající určité organoleptické vlastnosti, o minimálním obsahu etanolu 15 % objemových. Minimální obsah alkoholu 15% se nedotýká definice výrobku v kategorii 41 v příloze II. nařízení o lihovinách, tj. kategorie vaječný likér nebo advocaat nebo avocat nebo advokat. Minimální obsah alkoholu ve vaječném likéru nebo advocaatu nebo avocatu nebo advokatu je 14 % objemových. Další požadavky a způsob výroby je definován v článku 2 nařízení (ES) č. 110/2008.

Podobným způsobem lihoviny definuje i nové nařízení na lihoviny (EU) 2019/787 v článku 2, kdy se pro účely tohoto nařízení „lihovinou“ rozumí alkoholický nápoj, který je určen k lidské spotřebě, má určité organoleptické vlastnosti a má minimální obsah alkoholu 15 % objemových, s výjimkou lihovin, které splňují požadavky stanovené pro kategorii 39 přílohy I. Další požadavky a způsoby výroby jsou definovány v písmenech d) až f) článku 2.

Speciální povinnosti a požadavky týkající se alkoholických nápojů obecně

PRODEJ ALKOHOLU OSOBÁM MLADŠÍM 18 LET

SZPI má kompetenci kontrolovat dodržování podmínek při prodeji alkoholických nápojů prostřednictvím prostředků komunikace na dálku (§ 15 odst. 1 – 3 zákona č. 65/2017 Sb.) a provádět další činnosti svěřené SZPI dle tohoto zákona.

Požadavky stanovené v § 15 zákona č. 65/2017 Sb. jsou následující:

- Alkoholické nápoje lze prodávat prostřednictvím prostředku komunikace na dálku, pokud je vyloučen jejich prodej osobám mladším 18 let.
- Prodejce alkoholických nápojů prostřednictvím prostředku komunikace na dálku je povinen před prodejem alkoholických nápojů spotřebitele informovat o zákazu prodeje osobám mladším 18 let zjevně viditelným textem způsobem přiměřeným možnostem prostředku komunikace na dálku.
- Prodejce alkoholických nápojů prostřednictvím prostředku komunikace na dálku je povinen uvést v místě nabídky prodeje alkoholických nápojů své jméno, adresu sídla a identifikační číslo osoby.

Co může provozovatel udělat, aby byl vyloučen prodej alkoholických nápojů osobám mladším 18 let

- Pokud dojde k převzetí zásilky přímo na provozovně, musí prodávající ověřit věk osoby přebírající zásilku kontrolou průkazu totožnosti.
- Pokud alkoholický nápoj bude doručován, musí být zajištěno, aby se zásilka nedostala k osobě mladší 18 let.
- Oproti tabákovým výrobkům není právními předpisy stanoveno, jak má být ověřen věk nakupujícího.

Prodeje musí zajistit, aby byl vyloučen jejich prodej osobám mladším 18 let. Způsob, jakým zajistí, aby se alkoholické nápoje nedostaly k osobám mladším 18 let, si volí sám.

Součástí internetových stránek může být (ale na rozdíl od internetových stránek, na kterých jsou nabízeny tabákové výrobky, se jedná o dobrovolné rozhodnutí provozovatele) systém na ověření věku. Zvolení možnosti spotřebitelem „je mi více než 18 let“ nebo „vepsání data narození“ není považováno za objektivní systém ověření věku, jakým je např. systém MojID.

Nehledě na skutečnost, zda je či není součástí prodeje na dálku systém na ověření věku, který je schopný věk objektivně ověřit, je nutno požadovat, aby bylo při doručení zásilky zajištěno, že nedojde k převzetí zboží nezletilou osobou (např. smluvně s doručovací společností). Je například vhodné do smlouvy s dopravcem dát, aby dopravce věk ověřil a v případě, že tak neučiní, jaké bude mít ze strany provozovatele e-shopu sankce za to, že věk neověřil. Kontrolovanou osobou totiž pro SZPI zůstává provozovatel e-shopu.

SZPI za pomoci kontrolních nákupů ověřuje i fázi předávání zásilek přímo spotřebiteli.

SPECIFIKA OZNAČOVÁNÍ ALKOHOLICKÝCH NÁPOJŮ, VČETNĚ LIHOVIN

Označování lihovin při prodeji na dálku se řídí požadavky čl. 14 odst. 1 nařízení (EU) č. 1169/2011. Z toho vyplývá, že povinné informace o potravinách (které zahrnují i informace povinně uváděné dle nařízení (ES) č. 110/2008, resp. nařízení 2019/787), s výjimkou údajů uvedených v čl. 9 odst. 1 písm. f) tohoto nařízení, musí být k dispozici před dokončením nákupu a uvedeny na materiálu podporujícím prodej na dálku nebo musí být poskytnuty jinými vhodnými prostředky jasně určenými provozovatelem potravinářského podniku. V případě využití jiných vhodných prostředků musí být povinné informace o potravinách poskytnuty, aniž by provozovatel potravinářského podniku přenášel na spotřebitele dodatečné náklady. Veškeré povinné údaje musí být k dispozici v okamžiku doručení.

Označování lihovin názvem

Podle článku 9 odst. 1 písm. a) nařízení (EU) č. 1169/2011 patří mezi povinné údaje název potraviny. Podle článku 17 odst. 1 téhož nařízení je názvem potraviny její zákonný název. Pokud takový název neexistuje, je názvem potraviny její vžitý název a v případě, že neexistuje nebo se nepoužívá, uvede se popisný název dané potraviny.

Článek 2 odst. 2 nařízení (EU) č. 1169/2011 definuje, co je zákonný název, vžitý název a popisný název.

Podle čl. 8 nařízení (ES) č. 110/2008 je název, pod kterým je lihovina prodávána, považován za „obchodní označení“. Požadavky na označení lihovin názvem jsou stanoveny zejména v čl. 9 odst. 1 a 2 nařízení (ES) č. 110/2008. Podle čl. 9 odst. 1 tohoto nařízení platí, že pro lihoviny, které splňují požadavky na výrobky definované v kategoriích 1 až 46 v příloze II tohoto nařízení, se při jejich popisu, obchodní úpravě a označení používá příslušné obchodní označení uvedené ve zmíněné příloze.

Podle čl. 9 odst. 2 platí, že pro lihoviny, které vyhovují definicím stanoveným v článku 2, avšak nesplňují požadavky na zařazení do kategorií 1 až 46 přílohy II tohoto nařízení, se v jejich popisu, obchodní úpravě a označení používá obchodní označení „lihovina“. Aniž je dotčen odstavec 5 tohoto článku, nesmí být toto obchodní označení nahrazeno jiným ani pozměněno.

Nařízení (EU) 2019/787 již pojem obchodní označení nepoužívá. Podle čl. 10 odst. 1 tohoto nařízení platí, že název lihoviny je jejím zákonným názvem. Lihoviny musejí být ve svém popisu, obchodní úpravě a označení opatřeny zákonným názvem.

Podle čl. 9 odst. 2 téhož nařízení pro lihoviny, které splňují požadavky stanovené v kategorii lihovin uvedené v příloze I, se jako jejich zákonný název používá název uvedené kategorie, ledaže tato kategorie umožňuje používání jiného zákonného názvu.

Podle čl. 9 odst. 3 téhož nařízení platí, že pro lihovinu, která nesplňuje požadavky žádné z kategorií lihovin uvedených v příloze I, se používá zákonný název „lihovina“.

Zdravotní a výživová tvrzení

Povinnost se týká všech alkoholických nápojů. Podle článku 4 odst. 3 nařízení č. 1924/2006 nesmějí být na nápojích s obsahem alkoholu vyšším než 1,2 % obj. uváděna zdravotní tvrzení. Připouštějí se pouze výživová tvrzení týkající se nízkého obsahu alkoholu nebo sníženého obsahu alkoholu či energetické hodnoty na nápojích s obsahem alkoholu vyšším než 1,2 % objemových.

Označení „s nízkým obsahem alkoholu“ u nápojů nad 0,5% obj. a méně než 1,2% obj. není řešeno na evropské úrovni. Jedná se o neharmonizovanou sféru. Na evropské úrovni jsou upraveny pouze alkoholické nápoje nad 1,2% (v nařízení (EU) č. 1169/2011 a Nařízení (ES) 1924/2006).

Článek 4 odst. 4 nařízení č. 1924/2006 umožňuje, pokud neexistují konkrétní pravidla Společenství pro výživová tvrzení týkající se nízkého obsahu alkoholu nebo sníženého obsahu nebo nepřítomnosti alkoholu nebo snížené nebo nulové energetické hodnoty u nápojů, které za běžných okolností alkohol obsahují, použít v souladu s ustanoveními Smlouvy příslušná vnitrostátní pravidla.

V České republice jsou v současné době stanovena pravidla pouze pro nealkoholický nápoj ve vyhlášce č. 248/2018 Sb.

Pro ostatní alkoholické nápoje se sníženým obsahem alkoholu nejsou stanovena žádná pravidla. Dříve byl v § 16 písm. c) vyhlášky č. 335/1997 Sb. definován ostatní alkoholický nápoj se sníženým obsahem alkoholu. Jednalo se o nápoje obsahující více než 0,5 % objemových etanolu a nejvýše 1,2 % objemových etanolu. V současně platné vyhlášce č. 248/2018 Sb. již tato definice není.

Pro označení nápojů s obsahem alkoholu nad 0,5% do 1,2% tak lze využít pouze článek 17 nařízení (EU) č. 1169/2011. A protože pro tyto nápoje neexistuje zákonný ani vžitý název, měly by být tyto nápoje označeny popisným názvem.

Jako příklad lze uvést Colu s rumem, ve které by byl obsah alkoholu 1% z rumu. V takovém případě se již nejedná o nealkoholický nápoj, protože obsah alkoholu přesáhl hranici 0,5 %. Rovněž se nejedná o ostatní alkoholický nápoj, který musí mít více než 1,2% alkoholu (viz § 21 písm. f) vyhlášky č. 248/2018 Sb., dle kterého se ostatními alkoholickými nápoji rozumí

nápoje obsahující více než 1,2 % objemových a méně než 15 % objemových etanolu, kromě vaječného likéru podle nařízení (ES) č. 110/2008, piva, nápojů na bázi piva, ovocného vína, ostatního vína, cidru, perry, medoviny, dezertní medoviny, rýžového vína (saké), vína, burčáku a částečně zkvašeného hroznového moštu).

V § 16 písm. c) dříve platné vyhlášky č. 335/1997 Sb. byly definovány ostatním alkoholické nápoje se sníženým obsahem alkoholu, kterými se rozuměly nápoje obsahující více než 0,5 % objemových etanolu a nejvýše 1,2 % objemových etanolu. Nová úprava ve vyhlášce č. 248/2018 Sb. však již tuto úpravu neobsahuje. Pro tento typ nápojů tedy neexistuje v ČR ani EU zákonný název a je třeba tudíž uvést název popisný. Přitom je třeba myslet na to, že nelze využít výživová tvrzení, která se týkají jen nápojů nad 1,2 %. Přípustné by bylo popsat název např. limonáda s colovou příchutí sycená s rumem apod., nebo jiným výstižným způsobem. Cola není zákonný název pro tento nápoj.

Obsah alkoholu

Povinnost se týká všech alkoholických nápojů. Skutečný obsah alkoholu v procentech objemových u nápojů o obsahu alkoholu vyšším než 1,2 % objemových se uvádí v souladu s přílohou XII k nařízení č. (EU) 1169/2011. Skutečný obsah alkoholu v procentech objemových u nápojů o obsahu alkoholu vyšším než 1,2 % objemových se vyjadřuje číslem s nejvýše jedním desetinným místem. Po něm následuje symbol „% obj.“ nebo „% vol.“ a může mu předcházet slovo „alkohol“ nebo zkratka „alk.“ nebo „alc.“

(viz Úřední věstník Evropské unie 1. 10. 2020 L 317/39 - Oprava nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1169/2011 ze dne 25. října 2011 o poskytování informací o potravinách spotřebitelům)

Povinnost se týká všech alkoholických nápojů.

Uvádění složení a výživových hodnot

Podle článku 16 odst. 4 nařízení (EU) č. 1169/2011 není u alkoholických nápojů nad 1,2% obj. uvedení seznamu složek nebo povinných výživových údajů povinné. V evropských předpisech není ani v minulosti nebyla stanovena povinnost uvádět na alkoholických nápojích s obsahem alkoholu vyšším než 1,2 % objemových seznam složek. Záleželo na tom, jak měly tuto problematiku upravit jednotlivé členské státy. Některé státy uvedení složení požadují, některé ne. Na uvedení složení na obalech alkoholických nápojů se pohlíželo a pohlíží tak, že není možné složení vyžadovat, pokud daná země EU nemá ve svých předpisech stanovenu povinnost složení uvádět. Řada výrobců se ale zavázala, že bude složení a výživové hodnoty uvádět dobrovolně (viz níže).

Uvádění složení

Pro alkoholické nápoje vyrobené v ČR zůstala povinnost uvádět na obale složení zachována (§ 6 odst. 1 písm. b) zákona 110/1997 Sb.). Z tohoto důvodu musí být i nadále na obalech alkoholických nápojů vyrobených v ČR uvedeno složení.

Je záměrem Komise, aby složení bylo postupem času uváděno i u alkoholických nápojů ze všech zemí EU (viz dále). Dne 13. března 2017 Komise předložila Evropskému parlamentu a Radě Zprávu o povinném uvádění seznamu složek a výživových údajů na etiketách alkoholických nápojů. Na základě prozkoumaných informací Komise neurčila žádné objektivní důvody, které by vysvětlovaly, proč na alkoholických nápojích chybějí informace o složkách a výživové informace nebo proč se s některými alkoholickými nápoji, např. „alkoholickými

limonádami“, zachází jinak. Zpráva ukazuje, že odvětví výrobců alkoholických nápojů je připraveno reagovat na očekávání spotřebitelů a zajistit, aby spotřebitelé věděli, co pijí. Stále více alkoholických nápojů na trhu EU je již opatřeno úplnými výživovými údaji i údaji o složení. Komise proto ve Zprávě vyzvala výrobní odvětví, aby zareagovalo na očekávání spotřebitelů a do roka od přijetí této zprávy předložilo samoregulační návrh, který by se vztahoval na celé odvětví alkoholických nápojů.

Na základě zprávy EK vznikla memoranda – jedno pro lihoviny a druhé pro pivo, na jejichž základě by měli všichni výrobci sami postupně začít na obalech označovat jak složení, tak výživové hodnoty.

Uvádění výživových údajů

U alkoholických nápojů je označování výživových údajů v současné době na dobrovolné bázi bez ohledu na to, zda jsou vyrobeny v ČR nebo v jiném členském státě EU. Pokud jsou výživové hodnoty uvedeny, musí být uvedeny v souladu s nařízením (EU) č. 1169/2011. Podle článku 30 odst. 4 tohoto nařízení stačí uvedení výživového údaje omezit na uvedení energetické hodnoty.

Deklarace výrobce na obale nápoje obsahujícího více než 20 % objemových alkoholu

Jedná se o povinnost vyplývající z § 6 odst. 1 písm. c) zákona č. 110/1997 Sb. Dle čl. 9 odst. 1 písm. h) nařízení (EU) č. 1169/2011 musí být povinně uvedeno jméno nebo obchodní název a adresa provozovatele potravinářského podniku (PPP) uvedeného v čl. 8 odst. 1 tohoto nařízení. Nařízení (EU) č. 1169/2011 u balených potravin tedy nehovoří o výrobcí, ale o PPP, který odpovídá za informace uvedené na obale, tzn. ten kdo je na potravině uveden bez ohledu na jeho ekonomickou aktivitu. Na obalu tak může být uveden výrobce, dovozce, distributor, obchodní řetězec, který si pro svou privátní značku nechává výrobky vyrobit, atd. Požadavek na uvedení adresy PPP, který konkrétní výrobek vyrobil, byl v českých předpisech stanoven s ohledem na posílení ochrany spotřebitele v návaznosti na „metanolovou kauzu“ a s tím související přijatá opatření. Vzhledem k tomu, že povinnost uvádět výrobce lihovin je pouze národní požadavek, je vyžadován údaj o výrobcí pouze na obalech lihovin vyrobených v ČR.

Povinnost se týká všech alkoholických nápojů s obsahem alkoholu nad 20% objemových alkoholu vyrobených v ČR.

Speciální povinnosti a požadavky týkající se lihovin

KONCESE

Pro některé činnosti související s výrobou alkoholických nápojů nebo prodejem a nákupem lihu pro podnikatelské účely je zapotřebí mít koncesi.

Předmětem koncesované živnosti je výroba a úprava kvasného lihu, konzumního lihu, lihovin a ostatních alkoholických nápojů (s výjimkou piva, ovocných vín, ostatních vín a medoviny a ovocných destilátů získaných pěstitelským pálením).

Obsahovou náplní je

- výroba lihu destilací nebo jiným oddělením ze zkvašených cukernatých roztoků pocházejících ze škrobnatých nebo cukernatých surovin, nebo z jiných surovin obsahujících kvasný líh, úprava lihu takto získaného jeho zušlechťováním nebo denaturací a výroba alkoholických nápojů, při jejichž výrobě přímo vzniká destilací výše uvedených surovin alespoň část etanolu obsaženého v těchto nápojích

(destilátů pravých, destilátů řezaných a destilátů vyrobených zvláštním tradičním způsobem), s výjimkou výroby ovocných destilátů získaných pěstitelským pálením.

- výroba konzumního lihu a lihovin studenou cestou (mícháním)
- výroba ostatních alkoholických nápojů, s výjimkou výroby piva, ovocných vín, ostatních vín a medoviny
- **prodej kvasného lihu, konzumního lihu a lihovin**

Koncesi musí mít každý, kdo vyrábí alkoholické nápoje uvedené výše a každý, kdo prodává kvasný líh, konzumní líh a lihoviny. Tedy i maloobchodník, včetně internetových prodejců a těch, kdo prodávají rozlévané lihoviny, např. v restauračních zařízeních.

Více viz přílohu 3 k zákonu č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání.

OCHRANA NÁZVŮ LIHOVIN A ZEMĚPISNÝCH OZNAČENÍ LIHOVIN

Názvy kategorií lihovin uvedené v příloze II. nařízení (ES) č. 110/2008 (od 25. května 2021 v příloze I nařízení (EU) 2019/787), dále jen „**názvy kategorií lihovin**“, jsou chráněny. Patří sem např. názvy, jako je rum, vodka, gin, whisky, vaječný likér a mnoho dalších. Názvy kategorií jsou **zákonně názvy lihovin**. Mají přesně definované požadavky, např. z jaké suroviny mohou být vyrobeny, mají stanoven minimální obsah alkoholu, co musí nebo naopak nesmí obsahovat.

Podle čl. 9 odst. 1 nařízení (ES) č. 110/2008 se pro lihoviny, které splňují požadavky definované v kategoriích 1 až 46 v příloze II, při jejich popisu, obchodní úpravě a označení používá příslušné obchodní označení uvedené ve zmíněné příloze – název kategorie lihoviny, tj. její zákonný název.

Podle čl. 9 odst. 4 nařízení (ES) č. 110/2008 aniž je dotčen odstavec 9 tohoto článku a čl. 10 odst. 1 tohoto nařízení, nesmějí být názvy kategorií lihovin žádným způsobem použity k popisu nebo obchodní úpravě pro jiný nápoj (tedy i nealkoholický) než pro lihoviny, jejichž názvy a definice jsou uvedeny v příloze II a zapsány v příloze III.

Podle čl. 9 odst. 7 nařízení (ES) č. 110/2008 v popisu, obchodní úpravě ani označení alkoholického nápoje nevyhovujícího ani jedné z definic uvedených v kategoriích 1 až 46 přílohy II se nesmějí použít spojení slov nebo obrátů, jako jsou „jako“, „typu“, „stylu“, „značky“, „s příchutí“ nebo podobné výrazy, s jakýmikoli obchodními označeními (tj. zákonnými názvy) stanovenými v tomto nařízení nebo zeměpisnými označeními zapsanými v příloze III.

Podle čl. 9 odst. 9 nařízení (ES) č. 110/2008 mohou být zákonné názvy lihovin uvedeny v seznamu složek pro potraviny, pokud je tento seznam v souladu s nařízením (EU) č. 1169/2011.

Podobně tuto problematiku řeší i nové nařízení na lihoviny, které bude platit od 25. května 2021, jen bude v některých ohledech ještě přísnější.

Podle čl. 10 odst. 7 nařízení (EU) 2019/787, aniž jsou dotčeny články 11 a 12 a čl. 13 odst. 2, 3 a 4, **je zakázáno používat zákonné názvy** uvedené v odstavci 2 tohoto článku nebo zeměpisná označení **v popisu, obchodní úpravě nebo označení jakéhokoli nápoje, který nesplňuje požadavky pro příslušnou kategorii** uvedenou v příloze I nebo pro příslušné zeměpisné označení.

Tento **zákaz platí také v případě, že jsou tyto zákonné názvy nebo zeměpisná označení použity ve spojení se slovy nebo obraty, jako jsou „jako“, „typ“, „druh“, „značka“, „příchuť“** nebo jakékoli jiné podobné výrazy.

Nové nařízení se v současné době novelizuje, doporučujeme najít si vždy aktuální verzi (např. na www.eur-lex.europa.eu).

Ochrana názvů kategorií lihovin

V praxi to znamená, že slovo rum, whisky atp. lze včetně všech odvozenin od tohoto slova použít pouze pro lihoviny, které požadavky na příslušnou kategorii splňují nebo na potraviny nebo nápoj, které skutečnou whisky, rum nebo zákonný název lihoviny obsahují.

Zákonné názvy lihovin uvedené v příloze II. nařízení (ES) č. 110/2008 a příloze I nařízení (EU) 2019/787 jsou chráněny při popisu, obchodní úpravě a označení (viz bod 14, 15 a 16 přílohy I nařízení (ES) č. 110/2008 nebo čl. 4 odst. 1 až 3 nařízení (EU) 2019/787). Tedy všude, při jakémkoliv popisu na webových stránkách obchodu. Lihovina, která není rumem nebo whisky nebo jinou chráněnou lihovinou by neměla být v internetovém obchodě zařazena mezi tyto produkty.

Ochrana zeměpisných označení lihovin

Chráněna jsou také zeměpisná označení zapsaná v příloze III. nařízení č. 110/2008 (dále jen „zeměpisná označení lihovin“). Mezi tato chráněná zeměpisná označení lihovin patří např. *Tequila*, *Armagnac*, *Cognac*, *Calvados*, *Ouzo*, *Irish Cream* a mnoho dalších. Zeměpisná označení chráněná podle tohoto nařízení může používat pouze ten hospodářský subjekt, který uvádí na trh lihovinu vyrobenou v souladu s přílohou III tohoto nařízení, jsou chráněna proti jakémukoli přímému či nepřímému obchodnímu použití zapsaného názvu pro produkty, na které se zápis nevztahuje. Nikdo jiný nesmí zneužívat pověst chráněného názvu, včetně případů, kdy jsou tyto produkty používány jako přísada.

Např. *Tequila* se může vyrábět pouze v Mexiku a *Calvados* pouze ve Francii. Zeměpisná označení lihovin jsou chráněna proti jakémukoli zneužití, napodobení nebo připomenutí, a to i tehdy, je-li uveden skutečný původ produktu nebo služeb nebo je-li chráněný název přeložen nebo doprovázen výrazy jako „druh“, „typ“, „způsob“, „jak se vyrábí v“, „napodobenina“, „příchuť“, „jako“ nebo podobnými výrazy, včetně případů, kdy jsou tyto produkty používány jako přísada. Pokud někdo použije na svém výrobku Irský krém, musí tento výrobek obsahovat likér vyrobený v Irsku a tento likér musí být v souladu se specifikací produktu pro *Irish Cream*.

Od data použitelnosti relevantní části nařízení 2019/787 jsou zeměpisná označení zařazována do rejstříku dle čl. 33 nařízení (EU) č. 2019/787.

Dle článku 37 nařízení (EU) č. 2019/787 zeměpisná označení lihovin uvedená v příloze III nařízení (ES) č. 110/2008, a tedy chráněná tímto nařízením, jsou automaticky chráněna jako zeměpisná označení podle nařízení (EU) č. 2019/787.

Popis obchodní úprava a označení

Je velmi důležité si uvědomit, že názvy kategorií lihovin a zeměpisná označení jsou chráněna všude, při veškerém popisu, obchodní úpravě a označení, včetně popisů na webových stránkách a výrazů použitých při reklamě a při propagaci prodeje.

Popisem se rozumějí výrazy používané při označování na obalu, obchodní úpravě a balení, v průvodních dokladech při přepravě určitého nápoje, v obchodních dokladech, zejména na fakturách a dodacích listech, a při reklamě dotyčného nápoje.

Obchodní úpravou se rozumějí výrazy použité v označení a na balení, včetně výrazů použitých při reklamě a při propagaci prodeje, na vyobrazeních a podobně, jakož i na nádobách včetně lahve a uzávěru.

Označením se rozumějí veškeré popisy a ostatní odkazy, znaky, vyobrazení nebo ochranné známky, podle kterých se nápoj rozlišuje a které jsou uvedeny na téže nádobě včetně uzávěru nebo visačky připevněné k nádobě a ke krycímu obalu hrdla lahví.

Zákonné názvy a zeměpisná označení lihovin jsou chráněny všude, kde se jejich název uvede.

Míchané lihoviny a názvy kategorií lihovin nebo zeměpisná označení lihovin

V souladu s článkem 11 nařízení (ES) č. 110/2008 pokud by bylo provedeno přidání zředěného nebo nezředěného alkoholu ve smyslu bodu 5 přílohy I nařízení do lihoviny uvedené v kategoriích 1 až 14 přílohy II, nese taková lihovina obchodní označení „lihovina“. Nesmí obsahovat v žádné formě název vyhrazený v kategoriích 1 až 14 přílohy II.

Pokud je lihovina uvedená v kategoriích 1 až 46 přílohy II smísena s jednou či více jinými lihovinami nebo s jedním či více destiláty zemědělského původu, nese obchodní označení „lihovina“. Toto obchodní označení musí být uvedeno jasně a zřetelně na viditelném místě na označení a nesmí být nahrazeno jiným ani pozměněno.

Aniž je dotčena směrnice 2000/13/ES, může být v popisu, obchodní úpravě nebo označení míchaných lihovin uvedených v předchozím odstavci uveden pouze jeden nebo více z výrazů uvedených v příloze II, pouze pokud daný výraz netvoří součást obchodního označení, ale je uveden výhradně na stejném místě etikety ve výčtu všech alkoholových složek obsažených v míchané lihovině a předchází mu slova „míchaná lihovina“.

Výraz „míchaná lihovina“ musí být na etiketě uveden jednotnými písmeny stejného typu a barvy, jako jsou písmena použitá pro obchodní označení. Písmena nesmějí být větší než poloviční velikost písmen použitých pro obchodní označení.

Jinými slovy míchané lihoviny jsou lihoviny vyrobené mísením různých kategorií lihovin nebo kategorií lihoviny nebo více lihovin a lihu zemědělského původu nebo kategorií lihoviny nebo více lihovin s destiláty zemědělského původu.

U míchaných lihovin uvádějících výčet alkoholových složek se podíl každé alkoholové složky vyjadřuje jako procentní podíl v sestupném pořadí podle použitého množství. Tento podíl se rovná podílu jednotlivé složky obsahu alkoholu na celkovém obsahu alkoholu v míchané lihovině vyjádřenému v procentech objemových.

V popisu, obchodní úpravě nebo označení může být uveden jeden nebo více zákonných názvů lihovin, pouze pokud daný výraz netvoří součást obchodního označení, ale je uveden výhradně na stejném místě etikety ve výčtu všech alkoholových složek obsažených v míchané lihovině a předchází mu slova „míchaná lihovina“.

Kromě výše zmíněného doprovodného výrazu „míchaná lihovina“ nové nařízení připouští také použití výrazu „smícháno“, pokud byla lihovina získána mísením, nebo výraz „směska“, „směšování“ nebo „smíšeno“, pokud byla lihovina získána směšováním.

Dle nové úpravy článku 13 odst. 3 nařízení (EU) 2019/787 bude navíc platit, že písmena alkoholových složek i doprovodný výraz nesmějí být větší než poloviční velikost písmen použitých pro zákonný název.;

Příklady správného a nesprávného značení

RUM (60%) A BRANDY (40%) LIHOVINA ❌	Lihovina ✓ Míchaná lihovina Skotská Whisky (60%), Obilný líh (30%), líh zemědělského původu, tj. konzumní líh (10%)
RUM (60%) A BRANDY (40%) LIHOVINA ❌	Názvy kategorií lihovin jsou větším písmem než poloviční velikost písmen použitých pro obchodní označení
Obchodní označení	

Používání složených výrazů a narážek s názvy kategorií lihovin nebo zeměpisnými označeními lihovin

Složený výraz se používá u nápojů (nemusí jít jen o lihoviny, ale i ostatní alkoholické nápoje), které byly vyrobeny tak, že se k lihovině, jejíž název je chráněn, přidá nějaká další složka. Příkladem může být rum s kořením, likér z whisky a smetany, gin s tonikem atp. Lihovina označená pouze jako rum, nesmí obsahovat koření, protože rum se nesmí aromatizovat. Pokud někdo vyrobí lihovinu tak, že do rumu přidá koření, je pak zákonným názvem název „lihovina“ a lze doplnit, že např. jde o lihovinu vyrobenou aromatizací rumu kořením. Slovo rum je v tomto případě součástí složeného názvu a zákonným názvem je slovo „lihovina“.

Narážkou se dle čl. 2 písm. d) nařízení (ES) č. 716/2013 rozumí přímý nebo nepřímý odkaz na jednu či více kategorií lihovin nebo zeměpisných označení kromě odkazu ve složeném výrazu nebo seznamu složek uvedeném v čl. 9 odst. 9 nařízení (ES) č. 110/2008. Obdobně dle čl. 3 odst. 3 nařízení 2019/787 se narážkou rozumí přímý nebo nepřímý odkaz na jeden či více zákonných názvů stanovených v kategoriích lihovin v příloze I nebo na jedno či více zeměpisných označení lihovin, kromě odkazu ve složeném výrazu nebo v seznamu složek uvedených v čl. 13 odst. 2, 3 a 4, v popisu, obchodní úpravě a při označování a) jiné potraviny než lihoviny, nebo b) lihoviny, která splňuje požadavky stanovené pro kategorie 33 až 40 přílohy I. Typicky jde o případ, kdy se do nějaké potraviny nebo nápoje použije lihovina jako složka. Může se jednat i o pevnou potravinu jako je např. čokoláda s rumem nebo může jít o nápoj, např. pivo s tequilou.

Je zakázáno používat jakýkoli výraz uvedený v kategoriích 1 až 46 přílohy II nařízení (ES) č. 110/2008 (tj. zákonné názvy lihovin) nebo zeměpisné označení zapsané v příloze III ve složeném výrazu nebo narážku na takový výraz nebo označení v obchodní úpravě potraviny, pokud přidaný alkohol nepochází výlučně z lihoviny či z lihovin, na něž se při popisu a obchodní úpravě a označení odkazuje.

Příkladem zakázaného označení může být pivo s příchutí tequily, pokud nebyla použita skutečná tequilla, ale pouze aroma.

Je potřeba si uvědomit, **co je u konkrétního nápoje zákonným názvem, protože to souvisí s velikostí písma narážek a složených výrazů.** Pro lihoviny, které splňují požadavky stanovené v kategorii lihovin uvedené (v příloze č. II nařízení (ES) č. 110/2008 (resp. příloze I nařízení (EU) 2019/787), se jako jejich zákonný název používá název uvedené kategorie, např. rum, whisky, vodka atd. Pro lihovinu, která nesplňuje požadavky žádné z kategorií lihovin, se používá zákonný název „lihovina“. Pokud je nápoj pivem, použije se příslušný zákonný název

pro pivo. Pro řadu nápojů bude zákonným názvem ostatní alkoholický nápoj, případně nějaký popisný název.

Složené výrazy

Složený výraz nesmí nahrazovat obchodní označení nápoje, tj. zákonný název lihoviny, kterým může být slovo lihovina, nebo slovo likér, pokud výsledný nápoj splňuje požadavky na kategorii likér nebo např. ostatní alkoholický nápoj.

Podmínkou použití složeného výrazu je, že se nesmí nápoj vyrábět tak, že se lihovina spadající do některé z kategorií zředí přidáním výhradně vody tak, aby byl její obsah alkoholu pod minimální úroveň stanovenou v rámci příslušné kategorie lihovin.

Složený výraz popisující alkoholický nápoj musí být uveden jednotným písmem stejného typu, velikosti a barvy. Tento výraz nesmí být přerušen jiným textem nebo vyobrazením, jež nejsou jeho součástí, a nesmí být uveden větším písmem než obchodní označení, tj. zákonný název lihoviny.

Příklady správných a nesprávných označení

Skotská Whisky & med Lihovina ✓	Lihovina Káva + Rum ✓	Likér Kakao a Advocat ✓	Rum se skořicí a čokoládou LIHOVINA ✓
Ostatní alkoholický nápoj Gin & Tonic Alc.8% Vol. ✓	Lihovina Gin & Tonic Alc.15% Vol. ✓	Lihovina GIN & Tonic Alc.15% Vol. ✗	RUM Se skořicí a čokoládou Lihovina ✗

Slovo GIN a RUM nesmí být uvedeno větším písmem než obchodní označení (zákonný název), tj. než slovo lihovina. Složený výraz musí být uveden jednotným písmem stejného typu, velikosti a barvy

Pozn.: zákonné názvy jsou uvedeny v modrém oválu

Narážky

Narážky se užívají v situacích, kdy se do nějaké potraviny nebo nápoje použije lihovina jako složka, např. pivo s tequilou, džus s vodkou, ledová káva s whisky, ananasový nektar s rumem, zmrzlina s rumem a rozinkami atp.

U alkoholických nápojů musí být podle nařízení (ES) č. 110/2008 narážka uvedena menším písmem, než je písmo použité pro obchodní označení (tj. zákonný název nápoje) a složený výraz.

Pomerančová šťáva a vodka Ostatní alkoholický nápoj Alc.1,5% Vol. ✓	Pivo ✗ s příchutí Tequily	Ledová káva Alkoholický nápoj Whisky a skořice Alc.1,0% Vol. ✓
Pomeranč a vodka ✗ Ostatní alkoholický nápoj Alc.1,5% Vol.	Pivo s Tequilou ✓	Pokud je použito pouze aroma a ne skutečná tequilla, nelze v označení slovo Tequila použít a to ani ve spojení se slovy „s příchutí“

narážka není uvedena menším písmem než zákonný název nápoje

Pozn.: zákonné názvy jsou uvedeny v modrém oválu

Nové nařízení na lihoviny (EU) 2019/787 stanoví podmínky ještě přísnější. Podle článku 12 tohoto nařízení, musí být u alkoholických nápojů jiných než lihoviny, v obchodní úpravě a označení, tedy i při popisech na webových stránkách, včetně výrazů použitých při reklamě a při propagaci prodeje, uveden podíl každé alkoholové složky, a to v sestupném pořadí podle použitého množství. Tento podíl se rovná podílu jednotlivé složky obsahu čistého alkoholu na celkovém obsahu čistého alkoholu v konečném výrobku vyjádřenému v procentech objemových.

Narážky na zákonné názvy lihovin nesmějí ve stejném řádku, jako je název alkoholického nápoje a musí být uváděny písmem, které nesmí být větší než poloviční velikost písma použitého pro název alkoholického nápoje, v případě použití složených výrazů písmem, které nesmí být větší než poloviční velikost písma použitého pro tyto složené výrazy.

Příklady správného a nesprávného značení

The diagram illustrates correct and incorrect labeling for alcoholic beverages. Correct examples (marked with a green checkmark) include:

- Pivo** s rumem, alc. 7% VOL. (pivo 90% - rum 10%)
- Martini Bianco** S koňakem a rumem, Alk. 15% Obj. (Vino 75% - koňak 10% - Rum 8% - konzumní líh 7%), **AROMATIZOVANÉ VÍNO**
- Kakaový likér** S Ginem, Alk. 17% obj. (konzumní líh 96% - Gin 4%)
- Medovina** Rum, Alkohol 20% obj. (Medovina 95% - Rum 5%)
- LIKÉR** vaječný likér & espresso, Brandy & Irish Whiskey, alc. 16% vol. (líh 88% - Brandy 7% - Irish Whiskey 5%)

Incorrect examples (marked with a red X) include:

- RUM** likér, alc. 16% vol. (rum 3%, konzumní líh 97%). A box above explains: "Slovo RUM nesmí být větší než poloviční velikost písma použitého pro zákonný název alkoholického nápoje". A box below states: "zákonný název alkoholického nápoje je slovo likér".
- RUM + cola**, alc. 3% vol. (rum 1%, konzumní líh 99%). A box above explains: "Slovo RUM nesmí být větší než poloviční velikost písma použitého pro zákonný název alkoholického nápoje". A box below states: "Zcela chybí zákonný název alkoholického nápoje, např. ostatní alkoholický nápoj".

Pozn.: zákonné názvy jsou uvedeny v modrém oválu, aromatizované víno má speciální úpravu obsaženou v nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 251/2014 ze dne 26. února 2014, o definici, popisu, obchodní úpravě, označování a ochraně zeměpisných označení aromatizovaných vinných výrobků, které je třeba věnovat pozornost

Podrobné požadavky na používání složených výrazů a narážek jsou uvedeny v čl. 10 odst. 2 nařízení (ES) č. 110/2008), dále čl. 2 písm. c) a d), čl. 3 a 4 prováděcího nařízení Komise (EU) č. 716/2013 a od 26. 6. 2021 v článku 11 a 12 nařízení (EU) č. 2019/787

Nealkoholické lihoviny, lihoviny bez alkoholu, nealkoholické destiláty, zero destiláty, alkohol free lihoviny atp.

Označování nápojů výrazy nealkoholické lihoviny, lihoviny bez alkoholu, nealkoholické destiláty atp. je zakázáno. Jak bylo výše uvedeno, podmínkou pro použití zákonného názvu lihoviny (názvu kategorie lihoviny) je, že alkohol pochází z této lihoviny. Pokud je lihovina zcela bez alkoholu, nelze tuto podmínku splnit.

Je také zakázáno používat zákonné názvy lihovin nebo zeměpisná označení v popisu, obchodní úpravě (tedy i v popisech na webových stránkách, reklamách) nebo označení jakéhokoli nápoje, který nesplňuje požadavky pro příslušnou kategorii lihoviny nebo pro příslušné zeměpisné označení. Tento zákaz platí také v případě, že jsou tyto zákonné názvy lihovin nebo zeměpisná označení použity ve spojení se slovy nebo obraty, jako jsou „jako“, „typ“, „druh“, „značka“, „příchuť“ nebo jakékoli jiné podobné výrazy.

Více viz Stanovisko SZPI k nápojům označovaným jako „nealkoholické destiláty“, „nealkoholické lihoviny“ nebo názvem některé z kategorií lihovin (tj. zákonným názvem lihoviny) společně s údajem bez alkoholu nebo údajem s podobným významem na webu www.szpi.gov.cz

! Požadavky na míchané lihoviny, složené názvy a narážky se budou ještě zpřísňovat. V současné době probíhají na evropské úrovni práce na novele nového nařízení na lihoviny. Doporučujeme sledovat platnou legislativu.

DŮLEŽITÉ POVINNOSTI ZE ZÁKONA O POVINNÉM ZNAČENÍ LIHU, tj. zákona č. 307/2013 Sb. (značení kolký, povinnosti při nákupu a prodeji lihu aj. povinnosti)

Záměrem tohoto zákona je nastavení velmi přísných podmínek pro značení lihu kontrolními páskami, stanovení povinností při nákupu, distribuci i prodeji lihu. Účelem zákona je zamezit nelegální výrobě lihu, zajistit, aby nakládání s lihem probíhalo v souladu s platnými právními předpisy a omezit možnosti vzniku daňových a celních úniků a zajistit potřebnou ochranu spotřebitelů.

Každý, kdo nakládá s lihem (lihovinami), tedy i internetový prodejce, musí splňovat požadavky a povinnosti vyplývající ze zákona č. 307/2013 Sb. Internetový prodejce je konečným prodejcem lihu, pokud prodává lihoviny pouze spotřebitelům. Tyto lihoviny určené konečnému spotřebiteli se nesmí dále prodávat. Pokud prodává internetový prodejce lihoviny dalším podnikatelům, kteří budou lihoviny dál prodávat, stává se distributorem lihu a musí splnit speciální požadavky týkající se distributora lihu.

Distributor lihu je povinen se před zahájením své činnosti registrovat podle § 44 zákona č. 307/2013 Sb. Podmínky registrace jsou v § 46 zákona č. 307/2013 Sb. Podle § 43 zákona č. 307/2013 Sb. má distributor lihu povinnost oznamovat správci daně týkající se prodeje a převodů lihu.

Nakládáním s lihem se dle § 6 zákona č. 307/2013 Sb. rozumí výroba, zpracování, prodej nebo jiný převod, přeprava, doprava, skladování, převzetí, užití, držení, dovoz nebo vývoz lihu.

Konečným prodejem lihu se podle § 8 tohoto zákona rozumí činnost podnikatele v souvislosti s jeho podnikatelskou činností na území České republiky spočívající v prodeji nebo jiném převodu lihu fyzické osobě pro její osobní potřebu nebo právnické osobě anebo podnikající fyzické osobě pro její vlastní vnitřní potřebu.

Distribucí lihu se podle § 41, odst. 1 tohoto zákona rozumí činnost spočívající v prodeji nebo jiném převodu lihu uvedeného do volného daňového oběhu podnikatelem v souvislosti s jeho podnikatelskou činností na území České republiky. Podle odst. 2 distribucí lihu není první prodej nebo jiný převod lihu osobou povinnou značit líh následující po uvedení tohoto lihu do volného daňového oběhu, konečný prodej lihu ani prodej nebo jiný převod lihu insolvenčním správcem po prohlášení konkurzu na distributora lihu.

Spotřebitelské balení

Na trhu se mohou vyskytovat lihoviny pouze ve spotřebitelském balení. Spotřebitelské balení je definováno v § 5 odst. 1 zákona č. 307/2013 Sb. Je dána velikost a materiál spotřebitelského balení. Spotřebitelské balení do 1 l může být z jakéhokoliv materiálu. Na trhu může být balení větší než 1l, ale může mít velikost maximálně do 3l. Podmínkou je, že balení nad 1l musí být vyrobeno ze skla.

Lihoviny v jiných obalech než je povoleno v § 5 zákona č. 307/2013 Sb. se považují za neznačený líh (viz § 15, odst. 2, písm. c)). V restauracích mohou být pouze balení do 1 litru.

Neznačený líh

Nejdůležitější definicí zákona č. 307/2013 Sb. je definice neznačeného lihu v § 15 tohoto zákona a striktní vymezení co vše je neznačeným lihem. V odst. 1 je stanoven zákaz nakládání s neznačeným lihem, v odst. 2 je taxativní výčet, co všechno je považováno za neznačený líh.

Neznačený líh není pouze líh nebo lihovina, která není označena kontrolní páskou, nebo lihovina bez etikety. Za neznačený líh může být za určitých okolností považován i líh,

kteřý je kontrolní páskou označen, a naopak ne každý líh bez kontrolní pásky je považován za neznačený.

Neznačeným lihem může být:

- Líh, na nějž se vztahuje povinnost značit líh (tj. líh ve spotřebitelském balení), ale značení kontrolní páskou na něm nebylo provedeno, nebo značení bylo provedeno, ale způsob značení nebo použitá kontrolní páska vykazují nejrůznější technické či právní vady (viz § 15 odst. 2 písm. a) zákona č. 307/2013 Sb.).
- Líh, který není ve spotřebitelském balení, ale je nutné vzít v úvahu zákonem stanovené výjimky (viz § 15 odst. 2 písm. c) zákona č. 307/2013 Sb.).
- Líh, který byl nabyt, prodán nebo jinak převeden v rozporu § 42. V tomto případě může jít o líh označený páskou v souladu se zákonem. (viz § 15 odst. 2 písm. e) zákona č. 307/2013 Sb.).
- Líh, který byl uveden do volného daňového oběhu ve spotřebitelském balení o objemu do 0,06 litrů v rozsahu překračujícím omezení podle § 19 odst. 6 (viz § 15 odst. 2 písm. f) zákona č. 307/2013 Sb.).
- Líh, který je dovážen fyzickou osobou pro její osobní potřebu, pokud se tento líh nachází v prostoru, ve kterém dochází ke konečnému prodeji lihu (viz § 15 odst. 2, písm. g) zákona č. 307/2013 Sb.).
- Líh, s nímž fyzická osoba nakládá pro svou osobní potřebu nebo s nímž právnická osoba anebo podnikající fyzická osoba nakládá pro svou vlastní vnitřní potřebu, pokud se tento líh nachází v prostoru, ve kterém dochází ke konečnému prodeji lihu (viz § 15 odst. 3 písm. d) zákona č. 307/2013 Sb.).

Registrace

Osoby povinné značit líh a distributoři lihu musí být řádně zaregistrováni u CÚ a musí splnit další povinnosti. Pokud internetový prodejce prodává lihoviny pouze konečným spotřebitelům, stačí mu registrace u SZPI (viz formulář na webu SZPI Oznámení provozovatele potravinářského podniku o zahájení/ukončení výkonu předmětu činnosti).

Povinnosti při prodeji a nákupu lihu jsou stanoveny mimo jiné v § 42 zákona č. 307/2013 Sb.:

Osoba povinná značit líh, distributor lihu, insolvenční správce a správní orgán nebo organizační složka státu jsou povinni prodávat nebo jinak převádět líh ve spotřebitelském balení pouze registrované osobě povinné značit líh, registrovanému distributorovi lihu, nebo konečnému prodejci lihu.

Osoba povinná značit líh, distributor lihu, insolvenční správce nebo správní orgán nebo organizační složka státu mohou prodávat nebo jinak převádět líh ve spotřebitelském balení i jako konečný prodejce lihu, tedy přímo spotřebiteli.

Osoba povinná značit líh, distributor lihu a konečný prodejce lihu jsou povinni nabývat líh ve spotřebitelském balení pouze od registrované osoby povinné značit líh, registrovaného distributora lihu, insolvenčního správce podle § 41 odst. 2 písm. c) zákona č. 307/2013 Sb., nebo správního orgánu nebo organizační složky státu při prodeji lihu podle tohoto nebo jiného zákona.

Líh, který byl prodán nebo jinak převeden v rozporu s § 42 zákona č. 307/2013 Sb., se považuje za neznačený líh dle § 15 odst. 2 písm. e) zákona č. 307/2013 Sb.